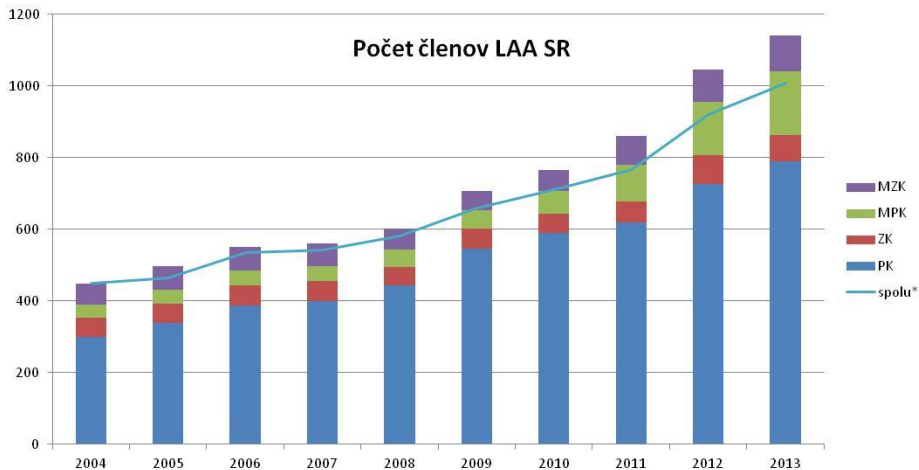

Rok 2013 - je nás už viac ako 1000!

Rastieme: Počet pilotov sa stabilne zvyšuje a počet členov dokonca presiahol magickú hranicu 1000!

Nárast je stabilný, hoci percentuálne nie taký výrazný ako v roku 2012. Je možné predpokladať, že k nárastu členskej základne LAA v posledných rokoch prispieva aj to, že sa jestvujúci piloti rozhodli jednoducho nelievať načierno. Obávam sa, že k tomu pomáha nielen osвета, ale tiež väčší počet nehôd. Piloti si stále viac uvedomujú, že v prípade "prúseru" môžu byť neplatné doklady priťažujúcou okolnosťou. Žiaľ, v roku 2013 sa nám nevyhli ani tie s tragickým koncom:-)

Rast členskej základne sa prejavil aj na **sebavedomejšom rozpočte LAA**, keďže členské príspevky sú prakticky jediným príjmom. LAA má tak k dispozícii zdroje nielen na chod kancelárie a zabezpečovanie povinnej byrokracie, ale konečne trochu aj na rozvojové aktivity a podporu športu. Prezídium sa napriek tomu správa konzervatívne a šetrne, aby bola vždy zabezpečená rezerva pre budúce obdobie. Ak sa však rastúci trend udrží, v budúcnosti sa bude môcť LAA viac venovať rozvoju.

Webstránka www.laa.sk žije a tešia nás nielen pozitívne ohlasy, ale nezriedka aj návrhy na zlepšenie. Počas roka 2013 tam pribudlo 98 aktualít (článkov na úvodnej stránke), pričom počas sezóny to bolo viac ako 15 mesačne. Okrem aktualít sa však trochu prehrabte **aj v menu a nájdete tam zaujímavé info**, napríklad:

- <http://www.laa.sk/pre-pilotov/sutaze/> (výsledky súťaží)
- <http://www.laa.sk/pre-pilotov/rozdelenie-vzdusneho-priestoru-sr/> (odporúčam pozrieť si prezentáciu "Vzdušný priestor SR")

Vyhľadajte si nás tiež na facebooku

<https://www.facebook.com/LeteckaAmaterskaAsociaciaSR>

Športové lietanie v médiách: Mediálne sa nám v roku 2013 darilo v dobrom aj zlom. Je smutné, že pre médiá sú zaujímavejšie tragické nehody paraglajdistov alebo rogalistov. Veľkú pozornosť si vyslúžilo aj zadržanie pilotov zo Slovenska v Iráne. Napriek tomu sa LAA snaží dostať športové lietanie do pozornosti médií a viaceré podujatia sa "prebojovali" do novin či dokonca aj do televízneho vysielania (rogalá na Zobore, prelet okolo Slovenska, lietajúci kňaz, ...). LAA spolu so SFUL a SNA finančne podporili výrobu televíznej relácie PILOT. Celkovo 6 relácií bolo vysielaných na STV2 a linky na YouTube nájdete aj na našom webe. Verím, že propagácia športového lietania bude naďalej úspešná a prispeje k popularizácii tohto športu a k rastu LAA. Nevie, čím to je, ale zdá sa, že stúpa aj **počet incidentov**, t.j. porušení pravidiel lietania či vzdušného priestoru. Ja viem, že predpisy často kazia radosť z lietania a viem aj to, že predpisy sú niekedy krátkozraké. Avšak kým platia, je potrebné ich dodržiavať.

Čím viac nás bude, tým sme "viac na očiach" a preto vyzývam k poctivosti.

Ďakujem.

Miroslav Švec

Výsledky súťaží

Paragliding

Majstrovstvá Slovenska v paraglidingu 2013 sa uskutočnili na prelome júna a júla, tentoraz pokusne v Slovinsku. Sklamaním bola nízka účasť (len 11 pilotov), hoci v pekný letný deň nie je problém stretnúť na Kobale "za autobus" našich pilotov. Podujatie bolo spojené s Čechmi a Litvou a celkovo malo veľmi dobrú úroveň. Škoda, že Litovcov bolo trikrát viac ako nás.

1. miesto Adrian Liptai
2. miesto Jaroslav Jandúch
3. miesto Adam Žemba

Slovenský pohár - odlietali sa tri kolá, celkovo 9 taskov a zúčastnilo sa 23 pilotov.

	Open	Sport	Standard	Hobby
1.	Róbert Kaučárik	Ľuboš Kravec	Marián Bošanský	Marián Bošanský
2.	Ľuboš Kravec	Adam Žemba	Romana Schubertová	Romana Schubertová
3.	Jaroslav Jandúch	Marián Bošanský	Miloš Gorelka	Matej Ludrovský

Majstrovstvá sveta v paraglidingu sa uskutočnili v Bulharsku. Počasie (či skôr voľba terénu) pretekárom nepriala a tak za dva týždne odlietali len 5 taskov. Z celkového počtu 146 pilotov sa naši piloti umiestnili nasledovne:

Štefan Vyparina – 81. miesto
Peter Vrabec – 94. miesto

Peter Vyparina – 95. miesto
Adrian Liptai – 106. miesto

Za zmienku určite stojí, že prvýkrát v histórii Slovenska bol do „task commity“ ??? na takejto významnej súťaži zvolený slovenský zástupca, a to Štefan Vyparina.

Motorový paragliding

Majstrovstvá sa konali v Martine a zúčastnilo sa celkovo 12 pilotov. Víťazom gratulujeme.

	Celkom	PF1	PL1
1.	Ivan Pestún	Ivan Pestún	Ján Polák
2.	Ján Polák	Ján Lačný	Michal Mačák
3.	Michal Mačák	Radko Navrkal	Ernest Halász

Na rok 2014 sa plánuje okrem majstrovstiev aj Liga MPK:-)

Závesné lietanie bezmotorové

V rámci majstrovstiev sa odlietali tri kolá a celkom 9 taskov. Zúčastnilo sa 18 pilotov a tu sú výsledky:

1. miesto Jaroslav Sojka
2. miesto Ferdinand Nizner
3. miesto Ivan Plučinský

Nehody a incidenty

Žiaľ, bolo toho tento rok viac:

- nehoda na PK na Zobore - Tento tandemový let bol vykonaný na padákovom klzáku určenom pre sólové lietanie (Mac – Intox 28). Pilot bol pravdepodobne neskúsený **nemal oprávnenie lietať** s tandemovým padákom. Pasažierka vážne zranená, možné sú aj právne dôsledky.
- tragická nehoda MZK na Myjave, pri ktorej prišiel o život pilot motorového závesného klzáku a zároveň dlhoročný člen LAA SR a inštruktor Štefan. Na MZK nebola vykonaná technická kontrola po výmene krídla.
- nehoda v katastri Diviaky nad Nitricou - pilot MPK vletel do vysokého napätia, čím poškodil jeho vedenie tak, že jeden z vodiacich drôtov padol do poľa. Pilot neutrpel zranenia. Pilot nebol členom LAA
- nehoda PK na Rohačke - neskúsený pilot, krátko po kurze, pri svahovom lietaní prefúknuť do zavesia. Transport vrtuľníkom do nemocnice, údajne vnútorné poranenia.
- Nehoda MPK na agroletisku Prusy - pilot pri prelete pozdĺž dráhy na agroletisku Prusy vo výške asi 10 metrov si nevšimol, že druhý pilot, ktorý sa

prípravuje na vzlet, práve vykonáva motorovú skúšku. Prúd vzduchu z krosny na zemi rozvíril ovzdušie natoľko, že letiaci pilot dostal kolaps vrchlíku s následným nárazom do zeme. Pilota následne odviezla sanitka do nemocnice.

- Nehoda na Myjave - štartujúci motorový závesný klzák zachytil osobu stojacu v predpolí letiska. Osoba je ťažko zranená, pilot vyviazol bez zranenia.
- tragická nehoda PK na Sološnici - pri svahovom lietaní bol výrazný protivietor. Pilot v priebehu letu používal takzvaný „speed systém“ a ani s jeho použitím sa LŠZ voči terénu nepohybovalo dopredu

Viac info o nehodách a tiež záverečné správy z vyšetrovania nájdete tu:

<http://www.laa.sk/pre-pilotov/nehody-a-incidenty/>

Nech sú tieto nehody ponaučením pre nás všetkých.

Využívajte vzdušný priestor naplno.

Vzdušný priestor sa môže zdať veľmi obmedzený a komplikovaný. Je preplnený rôznymi CTR, TMA, TSA a podobne. V skutočnosti však bežní piloti nevyužívajú všetky možnosti, ktoré poskytuje a to len z toho dôvodu, že ho nepoznajú.

Na webe laa.sk v sekcii Pre pilotov / Rozdelenie vzdušného priestoru SR nájdete užitočné informácie.

Začnite ICAO mapou (kliknite pre väčšie rozlíšenie).

Vrelo odporúčame **pozrieť si prezentáciu "Vzdušný priestor SR"**, ktorá veľmi zrozumiteľne popisuje pravidlá.

Piloti sa nezriedka boja prekračovať hranice kvôli **nutnosti predkladať letový plán**. Hoci sa reálne plánuje postupné rušenie týchto povinností, kým platí, je potrebné ho dodržiavať. Avšak podanie letového plánu je v skutočnosti relatívne jednoduché (telefonicky) a v spomínanej sekcii na webe laa.sk nájdete aj návod.

Samozrejmosťou je **pozrieť si NOTAM** (na našom webe nájdete link). V skutočnosti mnohé AIM priestory sú aktívne len zriedka a lietanie môže byť voľné.

Mnohí piloti si už vybavili osvedčenie pre **leteckú vysielacčku**. Hoci je pre lietanie v CTR a TMA teoreticky potrebný aj odpovedač, riadiaci na veži našich pilotov púšťajú aj bez neho.

Správa hlavného technika

Vážení kolegovia,

tento rok bol plný zmien týkajúcich sa vydávania a predlžovania PLS, boli vydané nové tlačivá na vydávanie a predlžovanie PLS, boli vypracované protokoly o technickej prehliadke LŠZ, taktiež boli vydané nové tlačivá na základný technický popis, boli zavedené záznamníky LŠZ a v neposlednom rade nemalá pozornosť bola venovaná aj „upratovaniu“ v evidencii LŠZ.

S veľkým uspokojením môžem konštatovať, že aj keď tieto zmeny boli u niektorých jednotlivcov (ktorým nič nehovorí prevencia leteckých nehôd a incidentov) prijímané s nevôľou, drvivá väčšina pochopila, že tieto zmeny sú nevyhnutné, pretože sa zvýšila prevádzkyschopnosť LŠZ (postupne nám klesajú červené čísla v evidencii LŠZ), a tieto zmeny napomáhajú aj k zvyšovaniu technickej úrovne ako jednotlivcov, tak aj celej LAA SR. V závere roka sa riešia s technikmi zväzov a ostatnými technikmi návrhy na zlepšenie práce v technickej oblasti ako napr. zavedenie nových TP s viacnásobným predlžovaním letovej spôsobilosti podľa súčasnej platnej legislatívy.

Vzhľadom k množiacim sa odcudzeniam LŠZ na návrh technikov zväzov a ostatných technikov bude potrebné u žiadateľov dôsledne riešiť spôsob nadobudnutia LŠZ. Pri každom vydaní preukazu letovej spôsobilosti každú žiadosť bezpodmienečne doplniť fotografiou.

K pohodlnejšiemu zaevidovaniu LŠZ (keďže v niektorých regiónoch Slovenska absentovali technici jednotlivých druhov LŠZ), v priebehu roka boli preškolení, preskúšaní a licenciu technika získali: Jaroslav Horváth – MZK – Hnúšťa, Aleš Hubáček PK, MPK – Bratislava, Martin Bibko – ZK – Košice, Štefan Vyparina – PK – Plavnica, Alexander Šáriczki – PK – Košice, Marek Jánošík - PK – Martin, Dušan Kalinka – ZK – Veľká Lehota a Jaroslav Sojka – ZK – Prešov.

Celkový počet zaevidovaných LŠZ: **912** ks, z toho 598 ks - PK, 162 ks - MPK, 69ks - ZK a 83 ks - MZK.

* Štatistika za rok 2013 k 11.11.2013:

Vydané preukazy let. spôsobilosti	Predĺžené preukazy let. spôsobilosti	Vyradené LŠZ
PK - 191	PK - 275	PK - 189
ZK - 11	ZK - 26	ZK - 65
MPK - 44	MPK - 75	MPK - 30 + 6 param.
MZK - 14	MZK - 43	MZK - 16
Spolu: 260	Spolu: 419	Spolu: 306

Touto cestou sa chcem poďakovať všetkým technikom aj radovým členom LAA SR za iniciatívu a zodpovedný prístup pri zvyšovaní prevádzkyschopnosti LŠZ a zavedených zmenách, bez ktorých pomoci by nebolo možné takýto objem prác zvládnuť jednou osobou.

Najviac sa chcem poďakovať a vyzdvihnúť aktívny prístup týmto technikom: Štefan Vyparina, Jozef Šleboda, Walter Topfer, Miroslav Jančiar, Ondrej Mitter, Miroslav Lisý, a Ivo Čierny. Z radových členov pri administratívnych prácach hlavnému technikovi LAA SR pomáhali: Pri vyradovaní z evidencie LŠZ – Tomáš Sluk. Pri vydávaní PLS – Igor Bojkas a František Ščerba.

Dobré pracovné vzťahy hlavného technika LAA SR s výkonným tajomníkom LAA SR Dagmar Sekerkovou a RLP Milanom Bohušom prispievajú ku kvalitnému plneniu úloh, ktoré sú pred LAA SR postavené.

Na skvalitnení technickej úrovne LAA SR sa úzkou spoluprácou podieľajú príslušníci Leteckého úradu SR najmä p. Martin Nemeček, p. Ľuboš Januška.

Ing. Vladimír Krempaský, hlavný technik LAA SR

Výška členských poplatkov na rok 2014

Pre obmedzený priestor v tlačenej spravodaji uvádzame len vybrané poplatky. Úplné znenie nájdete na stránke: <http://www.laa.sk/administrativa/clenske-v-1aa/>.

Členský príspevok (zahŕňa zákonné poistenie):	Podľa termínu úhrady (EUR)		
	Do 28.2.	1.3. - 31.3	Po 31.3
Členský príspevok	50	55	85
Členský príspevok pre študentov do 26 rokov a starobných dôchodcov	40	45	75
Členský príspevok pre telesne postihnutých	20	25	55
Poplatok za obnovu členstva		35	
Registračný poplatok nového člena		1	

Pilotné preukazy a kvalifikácie:

Vydanie žiackeho preukazu pre všetky odbornosti	0 EUR
Vydanie PP pre všetky odbornosti	35 EUR
Predĺženie PP, rozšírenie kvalifikácií pre všetky odbornosti	0 EUR
Vystavenie duplikátu PP pri strate, odcudzení, poškodení, zmene trvalého bydliska a pod.	7 EUR

Technické preukazy:

Vydanie TP pre všetky odbornosti	0 EUR
Predĺženie platnosti TP pre všetky odbornosti	0 EUR
Vystavenie duplikátu TP pri strate, odcudzení, poškodení, zmene trvalého bydliska a pod.	7 EUR
Ostatné poplatky:	
Vydanie IPPI karty (týka sa PK a ZK)	16 EUR
Vydanie FAI licencie	0 EUR
Poplatok za zaslanie Denníka LŠZ (na vyžiadanie)	1,5 EUR

Poplatky môžete uhradiť poštovou poukážkou, bankovým prevodom alebo priamo vkladom na účet LAA SR číslo 8000037432/0200, ako VS uveďte svoje rodné číslo.

Starobný dôchodca je člen, ktorý v roku 2014 dovŕši vek 62 rokov.

Pre uplatnenie študentskej zľavy je potrebné zaslať potvrdenie o návšteve školy (denné štúdium, vek max. 26 rokov).

Poplatok za obnovenie členstva – hradí ho každý, kto nemal predchádzajúci rok uhradený členský príspevok alebo hosťovské členské, spolu s členským príspevkom pre daný rok.

Postenie zodpovednosti za škodu pre rok 2014

Poistenie zodpovednosti za škodu pre rok 2014 ostáva nezmenené. Napriek tomu, že sme oslovili viaceré poisťovne, iba jedna ďalšia prejavila záujem, nakoniec ponuku nepredložila. Jedná sa o individuálny produkt, ktorý poisťovne v ponuke nemajú a musia ho urobiť "na mieru". Najväčším problémom je však nemožnosť predpovedať či štatisticky počítať nehodovosť. Roky sme nemali žiadnu poistnú udalosť, potom jednu za 50 tisíc eur a potom zase nič...

Znenie celej poistnej zmluvy nájdete na našej stránke.

Rekapitulujeme základné podmienky poistenia:

Zodpovednosť za škodu na majetku a zdraví tretích osôb spôsobenú prevádzkou lietadla na území Európy (vrátane SR a ČR)

- **Bezmotorové klzáky a motorové klzáky štartujúce z nôh**
- **Motorové padákové a závesné klzáky (MPK a MZK)**

Poistné obdobie	Poistná suma v SDR*	Poistné
max. 1 rok	750 000 SDR	19 EUR

* 1 SDR = 1,1326 EUR

Poistenie je zahrnuté v členskom poplatku. Každý člen LAA je uhradným členského automaticky poistený.

Poistenie zodpovednosti za škodu voči pasažierom

Poistné obdobie	Poistná suma v SDR	Teritoriálne krytie	Poistné v EUR
1 rok	100 000	SR a ČR	70
3 mesiace	100 000	SR a ČR	42
1 mesiac	100 000	SR a ČR	28
1 rok	250 000	Európa	140
3 mesiace	250 000	Európa	84
1 mesiac	250 000	Európa	49

* 1 SDR = 1,1326 EUR

Vyhliadky do roku 2014

Prezídium schválilo **nový pilotný preukaz**, začne sa používať v roku 2014. Áno, za ten starý sme sa všetci hanbili. Za ten nový sa už nemusíme.

Chystajú sa **postupné zmeny vzdušného priestoru**. Komunikácia s LPS je dobrá a veríme, že povedie k zlepšeniu podmienok pre športové lietanie. O zmenách budeme informovať na webe laa.sk.

Tohto roku sa podarilo niečo, v čo už snád' nik ani nedúfal - podpísali sme trojstrannú (SNA - LAA - SFUL) dohodu o spoločnom postupe pri čerpaní dotácií na podporu športových odvetví z Ministerstva školstva, vedy, výskum a športu SR. Ku koncu novembra **už bola aj podaná spoločná žiadosť o dotáciu**, pričom celý postup bol vopred konzultovaný na ministerstve. Proces hodnotenia je tak zložitý, že v súčasnosti nie je možné predvídať koľko a či vôbec dostaneme. Začiatkom roka budeme vedieť viac...

Začiatkom roka by mala byť plne implementovaná nová databáza členov a LŠZ do ostrej prevádzky. To umožní automatizované rozosielanie upozornení a informácií, ušetrí kopy času pri vydávaní dokladov. Technici a inšpektori taktiež získajú okamžitý prístup k potrebným údajom a to aj v teréne.

Myslím, že veľkým cieľom pre celú LAA by malo byť zvýšenie účasti pilotov na súťažiach a podujatiach. Pamätníci hovoria, že kedysi bola účasť na súťažiach oveľa vyššia a pritom počet pilotov neustále rastie rýchlym tempom. Verím, že súťažné lietanie si získa svoju popularitu vo všetkých druhoch LŠZ.

Lietajte bezpečne a užívajte si to.

